

Verdipapirforetakenes oppgaver

Verdipapirforetakene oppgaver er svært sammensatte. Det er likevel mulig å dele inn aktivitetene i mer grove grupper. Foretakene henter inn kapital til bedrifter, bistår selskaper i forbindelse med overtakelser og større omstruktureringer, og formidler ulike typer verdipapirer.

Kapitalinnhenting, oppkjøp og sammenslåinger utgjør en stadig viktigere del av arbeidet i verdipapirforetakene. Denne typen aktivitet går ofte under betegnelsene *corporate finance* eller *tilretteleggingstjenester* og er typiske problemløsningstjenester. Slike tjenesteytere skaper verdier ved å løse kunders spesifikke og gjerne komplekse problemer. Det innebærer at leveransen fra en problemløser ofte vil være unik. Tjenestene er svært kunnskapsintensive, kan i begrenset grad standardiseres og er derfor i liten grad skalerbare. I en kunnskapsøkonomi vil veksten i verdiskaping i stor grad komme innen problemløsningstjenester.

Norsk næringsliv er avhengig av en velfungerende finansnæring. Denne næringen fungerer på mange måter som et nav for de andre næringene i økonomien. For at næringslivet skal kunne skape vekst, må det kanaliseres kapital til prosjekter som har høy lønnsomhet og evne til verdiskaping. Dersom bedriftene selv ikke har denne kapitalen tilgjengelig er det nødvendig med ekstern kapitaltilførsel. Bankene tilbyr lånefinansiering, men denne typen finansiering dekker ikke alle former for kapitalbehov i næringslivet. Mange bedrifter har behov for å styrke sin egenkapital for å finansiere sine prosjekter. Andre har behov for fremmedkapital til prosjekter som bankene ikke er villige til å finansiere med ordinære lån, enten fordi risikoen er høy, fordi det ikke kan stilles full sikkerhet eller fordi det er behov for rask innhenting av kapital. I denne delen av kapitalmarkedet spiller verdipapirforetakene en helt sentral rolle, og denne delen av markedet er stort, ikke minst i Norge, hvor store deler av næringslivet er kapitalintensivt.

Formidlingstjenestene dekker verdipapirmegling og ulike former for trading og marketmaking. Her opptrer verdipapirforetakene som motpart og er marketmaker i forbindelse med kunders handel med alle typer finansielle instrumenter (aksjer, valuta, råvarer, derivater og futures). Disse tjenestene er i økende grad preget av teknologisk utvikling, digitalisering og kostnadseffektivisering. Eksempler på slike tjenester er handel med aksjer, obligasjoner, renter og andre finansielle instrumenter. Slike tjenester er det lettere å standardisere og de er høyst skalerbare. Som en følge av dette har slike tjenester opplevd en rask produktivetsforbedring de seneste tiår. I samspill med både formidlingsaktiviteten og *corporate finance* utføres det et omfattende analysearbeid i verdipapirforetakene knyttet til selskapers, sektors og lands struktur og utviklingstrekk. En betydelig andel av de ansatte i verdipapirforetakene bruker tiden sin på selskapsanalyser, sektorstrategier, makroanalyser og

analyser av valuta og råvarer. Også dette er typiske problemløsningstjenester. Et felles trekk for alle disse finansielle problemløsningstjenester er at de stiller høye og spesialiserte kompetansekrav og inneholder ofte en sterk komponent av relasjonsavhengighet.

Verdipapirforetakenes oppgaver illustreres i figuren nedenfor.

Formidlingstjenester	Problemløsningstjenester
Megling i egenkapitalmarkedet	Oppkjøp, sammenslåinger og omstrukturering av selskaper
Market making og megling av rentebærende papirer (obligasjoner og sertifikater)	Børsintroduksjoner
Handel med valuta, råvarer og andre finansielle instrumenter	Kapitalinnhenting gjennom emisjoner og obligasjonsutstedelse
Investeringsrådgivning - Kapitalforvaltning	
Andre tjenester: Verdipapirservice - Depot	